

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ของผู้ชม” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
4. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางประชากรกับทัศนคติ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กับความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา และผู้ดำเนินรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการวัดตัวแปรเพียงครั้งเดียว (One - Shot Descriptive Study) โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่เปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง จำนวน 300 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง “โดยวิธีเจาะจง” (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการเปิดรับชม การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ผู้ชมได้รับจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้น ใช้การหาค่าความสัมพันธ์แบบ T - Test , One - Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านคุณลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 300 คน แบ่งเป็น เพศชาย 157 คน เพศหญิง 143 คน ผู้ชมส่วนใหญ่จำนวน 123 คน มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีสถานภาพโสดจำนวน 179 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ จำนวน 139 คน ส่วนมากจำนวน 90 คน ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 97 คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยชมรายการประเภทสนทนา หรือ อภิปราย ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มากที่สุด คือ รายการมองต่างมุม สำหรับพฤติกรรมการชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมชมรายการบ้างนาน ๆ ครั้ง (ประมาณ 1 ครั้ง ต่อเดือน) และไม่ทราบด้วยว่าหน่วยงานใดเป็นเจ้าของรายการ และเป็นผู้ผลิตรายการ ส่วนมากจะชมรายการมานานกว่า 5 เดือนแล้ว นับตั้งแต่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเป็นรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองในปัจจุบัน และสาเหตุที่เลือกชมรายการนี้ก็เพื่อต้องการทราบความเคลื่อนไหวภายในสังคม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างนิยมชมรายการเฉพาะประเด็นที่ตนเองสนใจเป็นสำคัญ

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองในความคิดที่ว่ารายการนี้เป็นรายการที่สะท้อนสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในสังคมได้ดี , ประเด็นสำคัญที่นำมาเสนอน่าสนใจ , ช่วยกระตุ้นให้มองเห็นปัญหาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต , นำเสนอข่าวสารได้ฉับไวทันต่อเหตุการณ์ , ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นในสังคม , แกรับเชิญที่นำมาร่วมรายการน่าสนใจ , การสรุปประเด็นของผู้ดำเนินรายการช่วยเพิ่ม

ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการขึ้นใหม่ทำให้น่าสนใจมากขึ้น สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติที่เป็นกลางจะเห็นว่า เนื้อหาของรายการเจาะลึกทำให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน, ข้อมูลที่ได้จากรายการสามารถนำไปอ้างอิงได้ , ข้อซักถามของผู้ดำเนินรายการชัดเจนไม่คลุมเครือ, ภาพต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบรายการมีความเหมาะสมดีแล้ว , ผู้ดำเนินรายการมีความเป็นกลาง , รายการนี้เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย , ปัญหาต่าง ๆ ที่นำเสนอแสดงให้เห็นถึงรัฐบาลมีความจริงจังในการแก้ปัญหา และรายการนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สรุปโดยรวมแล้วจากค่าเฉลี่ย 3.59 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านความพึงพอใจที่ผู้ชมได้รับจากการชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองค่อนข้างมาก โดยเฉลี่ยแล้ว มีความพึงพอใจในด้านผู้ดำเนินรายการมากที่สุด โดยเฉพาะพิธีกรชาย รองลงมา คือ มีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาของรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง สำหรับผู้ดำเนินรายการคนปัจจุบัน คือ ดร.ไชยา อัมวิไล และคุณณณาณี ตันดิสุข กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความเหมาะสมดีแล้ว ยังไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนประเด็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมากที่สุด คือ ปัญหาครอบครัว รองลงมา คือ ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาการเมือง

ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ของผู้ชม จากการชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีการใช้ประโยชน์อย่างมากจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ในความคิดที่ว่า ทำให้ทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม รองลงมา คือ ช่วยทำให้ทราบข้อเท็จจริงของปัญหามากยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ของผู้เคยประสบปัญหานั้น ๆ มาก่อน และช่วยทำให้เกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาบ้านเมือง สำหรับการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้สึกที่เหมือนว่าได้มีส่วนร่วมในปัญหานั้น และชมรายการเพื่อฆ่าเวลาในยามว่าง สรุปโดยรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างได้ใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ค่อนข้างมาก คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1

คุณลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง จากผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)
2. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)
3. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)
4. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1) ซึ่งพบว่า ผู้ชมที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีทัศนคติที่ดีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มากกว่า ผู้ชมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
5. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1) ซึ่งพบว่า แม่บ้านมีทัศนคติที่ดีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มากกว่า ข้าราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
6. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1)

สมมติฐานที่ 2

คุณลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ผู้ชมได้รับจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง จากผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

2. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

3. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

4. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

แต่ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ได้รับความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2) ซึ่งพบว่า ผู้ชมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองน้อยกว่า กลุ่มผู้ชมที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอนุปริญญา

5. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

6. ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีรายได้ต่างกัน มีการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่แตกต่างกัน (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

แต่ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีรายได้ต่างกัน ได้รับความพึงพอใจจากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แตกต่างกัน (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2)

สมมติฐานที่ 3

พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา และผู้ดำเนินรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง จากผลการวิจัย พบว่า

พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ และด้านเนื้อหาของรายการสนทนา 45

นาที่ ปัญหาบ้านเมือง (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

พฤติกรรมกรเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านระยะเวลาการออกอากาศ (45 นาที) รายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง (เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

แต่พฤติกรรมกรเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านช่วงเวลาการออกอากาศ (21.15 - 22.00 น.) และด้านผู้ดำเนินรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1

คุณลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรทางด้านประชากร ไม่ได้เป็นตัวกำหนดทัศนคติของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองมากเท่าใดนัก ซึ่งพิจารณาได้จากการทดสอบสมมติฐานที่ปรากฏว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อันได้แก่ ตัวแปรเพศ , อายุ , สถานภาพสมรส และรายได้ ยกเว้น ตัวแปรระดับการศึกษา และอาชีพเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทัศนคติเป็นความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลในการที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมตามแนวคิดนั้นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป (Norman L. Mun , 1971)

เพศ : ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลาโย (Alaimo , 1969) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง มีค่านิยมต่อสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

อายุ : ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2537) เรื่องพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผลการวิเคราะห์ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

สถานภาพสมรส : ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้

สอดคล้องกับงานวิจัยของพจนาน วาสีกรัตน์ (2536) เรื่อง ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ โครงการชิงเคิร์ทในการให้ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กนักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน หรือหย่าร้างกัน ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

รายได้ : ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ปานขาว (2526) เรื่อง พฤติกรรมการยอมรับสารด้านการป้องกันยาเสพติด ทางวิทยุ และโทรทัศน์ของประชาชนในเขตชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุ และโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

ระดับการศึกษา : มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ก็จะมีทัศนคติต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ชมกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อรายการมากกว่า ผู้ชมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คนที่มีการศึกษาสูง จะมีความรู้กว้างขวางในหลาย ๆ เรื่อง จึงมักเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ หากไม่มีหลักฐาน หรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ ก็มักจะถูกโต้แย้งจากคนเหล่านี้ (ปรมะ สตะเวทิน , 2533) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คอรัเซนเนีย , โทโร และกานดิโน (Korzenny , Toro and Gandino , 1987) เรื่อง อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และความคิดเห็นในด้านข่าวต่างประเทศของชาวอเมริกัน พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ และงานวิจัยของ ปารีชาติ บุญญาวิวัฒน์ (2533) เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาสตรี ในด้านความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสตรี พบว่า ระดับการศึกษาของสตรี มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสตรี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงทิพย์ วรพันธุ์ (2524) เรื่อง กลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อปลูกฝังโภชนาการแก่สตรีชนบท จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนด้านโภชนาการแตกต่างกัน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

อาชีพ : มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีอาชีพต่างกัน จะมีทัศนคติต่อ

รายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ชมกลุ่มแม่บ้าน จะมีทัศนคติที่ดีต่อรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองมากกว่า ข้าราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ รongสวัสดิ์ (2537) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเนื้อหาของรายการมองต่างมุม กับทัศนคติ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการมองต่างมุม ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 พบว่า ผู้เข้าร่วมชมรายการที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อรายการมองต่างมุมที่แตกต่างกันด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ กับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2

คุณลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านประชากร ไม่สามารถจะกำหนดตัวแปรการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองได้ แต่สามารถกำหนดทิศทางความพึงพอใจได้ โดยการทดสอบจากสมมติฐานจะเห็นว่า ตัวแปรทางด้านประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ยกเว้นตัวแปรการศึกษา และรายได้เท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพศ : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีเพศต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี สานติเกษม (2528) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคล ความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสาร และความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์แพทย์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในการทำงาน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

อายุ : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีอายุต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญฉนิกา วงศ์วานิช (2533) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสาร สถานภาพสังคม กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนากรในเขตจังหวัดนครราชสีมา พบว่า พัฒนาการที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สถานภาพสมรส : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล มังคลิกุล (2534) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม และประชากร กับความต้องการและความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองทั้งจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

อาชีพ : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยมีน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ระดับการศึกษา : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แต่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองแตกต่างกันด้วย โดยเฉพาะผู้ชมกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองน้อยกว่ากลุ่มผู้ชมที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีการศึกษาดำ เมื่อได้ชมรายการแล้วทำให้รู้สึกว่าการเปิดรับข่าวสารมากจะยังมีหูตากว้างไกลมีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ (Atkin , 1973) จึงเกิดความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะดูรายการโดยพิจารณาอย่าง

จริงจัง ว่ามีเนื้อหาเจาะลึกเพียงใด มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ จึงจะทำให้เกิดการยอมรับ และความพึงพอใจในรายการได้ ดังนั้นจึงเกิดความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันญา พันธุ์เจริญ (2537) เรื่อง ความคาดหวัง และความพึงพอใจในการทำงานของนักข่าวสตรีในองค์กรหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในบรรยากาศการทำงาน และงานวิจัยของ อรสา ปานขาว (2526) เรื่อง พฤติกรรมการยอมรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุ และโทรทัศน์ของประชาชนในเขตชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุ และโทรทัศน์แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

รายได้ : ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง แต่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาทีปัญหาบ้านเมืองที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองแตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภูษ ปฎิมาประกกร (2534) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสาร และการให้ความสำคัญในเรื่องรูปแบบการจูงใจ กับความเข้าใจและความพึงพอใจในโฆษณาเพื่อส่งเสริมสังคมทางวิทยุโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในโฆษณาเพื่อส่งเสริมสังคมในเชิงลบ หมายถึง ประชาชนที่มีรายได้ต่ำ จะมีความพึงพอใจในโฆษณาสูง ส่วนประชาชนที่มีรายได้สูง จะมีความพึงพอใจในโฆษณาดำ งานวิจัยของ บุศรินทร์ หนุณภักดี (2533) เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนในการติดต่อสื่อสารกับพนักงานเทศบาลเมือง จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาลเมืองแตกต่างกันด้วย รวมทั้งงานวิจัยของ จรัสศรี หาญสมวงศ์ (2532) เรื่อง การศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็น ความคาดหวัง และความพึงพอใจขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร คลื่นพิเศษ F.M. SCA. พบว่า ผู้โดยสารที่มีรายได้ต่างกัน ก็มีความพึงพอใจแตกต่างกันด้วย ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3

พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา และผู้ดำเนินรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรูปแบบการนำเสนอรายการ เนื้อหาของรายการ และระยะเวลาการออกอากาศเท่านั้น ยกเว้นด้านผู้ดำเนินรายการ และช่วงเวลาการออกอากาศที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีความตั้งใจในการชมรายการอย่างจริงจัง เช่น อาจจะชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองสลับกับรายการอื่น หรือชมควบคู่กับการทำกิจกรรมอื่น อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตัวเองจากความสนใจ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่าง ๆ กัน มีการเลือกและแสวงหาข่าวสารในสิ่งที่ตนต้องการ ไม่ได้ถูกยึดเยื้อให้ดู หรือฟัง (เสรี วงษ์มณฑา , 2523) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ รองสวัสดิ์ (2537) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเนื้อหาของรายการมอต่างมุม กับทัศนคติ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ของผู้ชมรายการมอต่างมุม ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 พบว่า ความพึงพอใจในผู้ดำเนินรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมรายการมอต่างมุม ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

ด้านรูปแบบการนำเสนอรายการ : ผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความพึงพอใจในรูปแบบการนำเสนอรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ผู้ชมที่มีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการน้อย ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในรายการน้อย ส่วนผู้ชมที่มีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการมาก ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในรายการมากด้วย เนื่องจากการเปิดรับชมมาก คือ จำนวนครั้งมาก ทำให้ได้รับสารมาก เกิดความเข้าใจมากขึ้น เป็นผลให้เกิดความพึงพอใจในรายการมากขึ้นด้วย เช่นเดียวกับแนวความคิดของเชอริ (Cherry , 1978) ที่ว่า ในการรับข่าวสารต่าง ๆ ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณี ผู่วรรณลักษณะ (2537) เรื่องการเปิดรับ การคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจในการชมธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกชมรมทาง

พุทธศาสนา และงานวิจัยของ ชมภูษ ปฎิมาประกร (2534) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสาร และการให้ความสำคัญในเรื่องรูปแบบการจูงใจ กับความเข้าใจและความพึงพอใจในโฆษณาเพื่อส่งเสริมสังคมทางวิทยุโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสารมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจ และความพึงพอใจในโฆษณาส่งเสริมสังคม รวมทั้งงานวิจัยของ ชนิดา พลศรี (2529) เรื่อง ความคาดหวัง และความพึงพอใจของเยาวชนที่มีต่อการจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมการชมนิทรรศการของเยาวชนในพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ได้รับ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

ด้านเนื้อหาของรายการ : ผู้วิจัยพบว่า ความพึงพอใจในเนื้อหารายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง จะแปรผันตามพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการของผู้ชม กล่าวคือ ผู้ชมที่มีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการน้อย ก็จะมีความพึงพอใจในเนื้อหาของรายการน้อย ส่วนผู้ชมที่มีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการมาก ก็จะมีความพึงพอใจในเนื้อหาของรายการมากด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื้อหาของรายการสนองความต้องการในด้านความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม ทำให้เป็นความรู้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย อีกทั้งยังทำให้ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว (McComb and Becker , 1979) ดังนั้น เมื่อผู้ชมเปิดชมรายการนี้จึงเกิดความพึงพอใจมากขึ้นด้วย ซึ่งตัวแปรพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการและความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกแต่อยู่ในระดับต่ำมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ปานขาว (2526) เรื่อง พฤติกรรมการยอมรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุ และโทรทัศน์ ของประชาชนในเขตชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า ความพึงพอใจต่อสารด้านการป้องกันยาเสพติดมีความแตกต่างกันตามอัตราการเปิดรับสารทางวิทยุและโทรทัศน์ และงานวิจัยของ นฤมล มังคลิกุล (2533) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม และประชากรกับความต้องการ และความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า ความต้องการข่าวสารการเมืองก็มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในข่าวสารการเมือง รวมทั้งงานวิจัยของ วันทนีย์ แสนภักดี (2533) เรื่อง ความคาดหวัง ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชน และความต้องการทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นล้วนสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง

ด้านระยะเวลาการออกอากาศ : ผู้วิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเปิดรับชมของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง กล่าวคือ ถ้าผู้ชมมีการเปิดรับชมรายการมาก จะเกิดความพึงพอใจในรายการน้อย แต่ถ้าผู้ชมเปิดรับชมรายการน้อย จะเกิดความพึงพอใจในรายการมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ชมที่ชมรายการบ่อย อาจเห็นว่ารายการมีเวลาที่จำกัดมาก ทำให้การนำเสนอบางครั้งไม่เจาะลึก หรือเสนอข้อมูลยังไม่เต็มที่ ดังเช่นแนวความคิดของเวเนเนอร์ (Lawrence A. Wenner ,1985) ที่ว่า การบริโภคข่าวสารของผู้บริโภคก็เพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูลในการอ้างอิง ช่วยในการตัดสินใจและสามารถนำไปใช้สนทนากับผู้อื่นได้ ดังนั้นผู้ชมจึงเกิดความไม่พึงพอใจในระยะเวลาการออกอากาศ โดยอยากให้เพิ่มเวลาของรายการให้มากกว่านี้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา กิตติวัฒน์ (2533) เรื่อง การวิเคราะห์ผู้ชมข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ : กรณีศึกษานิสิตบัณฑิตศึกษาเฉพาะ โครงการสำหรับผู้บริหาร พบว่า กลุ่มผู้ชมที่มีวามพึงพอใจในรายการข่าวต่างประเทศ ต้องการที่จะเพิ่มเวลาการออกอากาศในช่วงกลางวันให้มากขึ้น ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ซึ่งสนับสนุนแนวความคิดของพาล์มกรีน และคณะ (Plamgreen and Others , 1985) ที่เห็นว่า ความพึงพอใจที่ได้รับมีจุดเริ่มต้นมาจากการเปิดรับสื่อ เนื้อหาของสื่อ หรือสถานการณ์ทางสังคมที่มีส่วนให้เกิดพฤติกรรมการเปิดรับสื่อขึ้น

ผลการวิจัยในส่วนต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่ต้องการเสนอแนะจุดดีจุดเด่น และจุดบกพร่องบางประการ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรายการให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ เนื้อหา และผู้ดำเนินรายการ : กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับความคิดที่จะให้มีรายการเช่นนี้ต่อไป เพราะอย่างน้อยก็เป็นกระบอกสะท้อนสภาพปัญหาสังคมบ้านเมืองออกมาตีแผ่ให้ประชาชนได้รับรู้ ขณะเดียวกันก็ช่วยกระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรับผิดชอบทั้งต่อประชาชนทั่วไป หรือหน่วยงานบางหน่วยงานเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองอย่างจริงจัง ซึ่งทุกคนมีส่วนต้องรับผิดชอบ สำหรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการที่เน้นไปทางด้านปัญหาของบ้านเมืองโดยรวมมากขึ้น จากแต่เดิมที่เน้นทางด้านการเมืองการทหารเท่านั้น ก็ทำให้สร้างความพึงพอใจให้ผู้ชมได้ติดตามชมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรปรับปรุงด้านเวลาเป็นสำคัญ โดยให้เพิ่มเวลาจากเดิม 45 นาทีซึ่งน้อยเกินไป ควรจะเพิ่มเป็น 60 - 90 นาที เพื่อจะทำให้รายการมีเนื้อหาที่เจาะลึกมากยิ่งขึ้น ทำให้พิธีกรไม่ต้องคอยยั่วว่า “ขอสรุปสั้น ๆ เพราะมีเวลาน้อย” ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการไม่เหมาะสม เพราะบางกรณีแขกรับเชิญต้องการชี้ให้เห็นประเด็น

ปัญหา ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่แท้จริง อีกทั้งยังเห็นว่า รายการยังขาดการอ้างอิงเนื้อหาข้อมูลที่ชัดเจนทำให้ความน่าเชื่อถือในรายการมีไม่มากนัก และประเด็นปัญหาที่น่าเสนอนั้นบางครั้งก็เป็นเรื่องที่ไม่ได้รับความนิยมนอยู่ในขณะนั้นซึ่งอาจจะซ้ำกับรายการอื่นที่ได้นำเสนอไปแล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นควรว่า น่าจะหากกลยุทธ์การนำเสนอที่แตกต่างจากรายการอื่น หามุมมองที่ยังไม่มีใครเคยนำเสนอมาก่อน ก็จะช่วยทำให้ผู้ชมติดตามชมรายการมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ บรรยายาศักดิ์เป็นส่วนเสริมความน่าสนใจให้กับรายการ ซึ่งผู้ชมเห็นว่าการจัดแสง ฉาก ดูแล้วค่อนข้างจะเป็นทางการ หรือวิชาการมากเกินไป ควรสร้างความเป็นกันเองให้มากขึ้น โดยอาจจะจัดรายการนอกสถานที่ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ ปรับเปลี่ยนไปตามแต่ละประเด็นปัญหา และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้มากกว่านี้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุกต เบ็ญจรงค์กิจ (1985) เกี่ยวกับงานที่เกิดขึ้นในชีวิตความต้องการและการใช้ประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ของผู้ชม พบว่า เหตุการณ์ในชีวิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นผลให้ความต้องการสิ่งแวดล้อมทางสังคม และรายการโทรทัศน์ทั้งหลายเปลี่ยนไป และการเปลี่ยนแปลงความต้องการเช่นว่านี้ ยังเป็นผลให้การชมรายการทางโทรทัศน์ของบุคคลเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สำหรับผู้ดำเนินรายการ จากการพิจารณาโดยภาพรวม ๆ แล้วจะเห็นว่า รายการนี้เพิ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการ และผู้ผลิตรายการใหม่ จึงยังไม่ควรเปลี่ยนผู้ดำเนินรายการ เพราะยังเป็นระยะเริ่มต้นของพิธีกร ควรจะให้เวลาในการพิสูจน์ความสามารถให้มากกว่านี้ ทั้งนี้ ประกอบกับพิธีกรทั้งชาย และหญิง ต่างก็เคยมีประสบการณ์ในการดำเนินรายการมามาก จะเห็นว่า ดร. ไชยา ยิ้มวิไล (พิธีกรชาย) เป็นบุคคลที่สามารถเป็นตัวแทนของฝ่ายวิชาการได้เป็นอย่างดี ขณะที่คุณมณฑาณี ตันติสุข (พิธีกรหญิง) ก็เป็นตัวแทนของกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นการสร้างความหลากหลายในกลุ่มผู้ชมรายการ ดังนั้น พิธีกรทั้งคู่จึงมีความเหมาะสมทั้งทางด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ และประสบการณ์ในการทำงาน

อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งผู้ชมจะเห็นว่า พิธีกรหญิงเหมาะกับงานทางด้านบันเทิงมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ชมติดกับภาพลักษณ์ในการดำเนินรายการบันเทิงทั้งทางวิทยุ และโทรทัศน์ของพิธีกรหญิง จึงคิดว่าไม่เหมาะสมที่จะมาดำเนินรายการทางด้านปัญหาบ้านเมือง ซึ่งน่าจะหาคนที่เหมาะสมมากกว่านี้ ขณะที่บางครั้งพิธีกรหญิงจะพูดมากกว่าพิธีกรชาย ทำให้รู้สึกว้าพิธีกรทั้งคู่ไม่สนับสนุนซึ่งกันและกัน สำหรับทางฝ่ายพิธีกรชาย ซึ่งดูจะแข็ง และเครียดเกินไป ทำให้รายการดูหนักสมอง และไม่สามารถดึงดูดผู้ชมให้ติดตามรายการได้มากนัก

นอกจากนี้ การตั้งประเด็นในการสนทนายังไม่ดีพอ เมื่อถามคำถามต่อแขกรับเชิญแล้ว ไม่มีการตามคำถาม แสดงให้เห็นถึงว่ายังไม่มีการเตรียมพร้อมที่ดีพอ ควรจะศึกษาประเด็น

ปัญหาให้ลึกซึ้งกว่านี้ และบางครั้งพิธีกรก็ไม่ควรด่วนสรุป หรือตัดบท หรือชี้นำคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตนต้องการมากเกินไป ควรปล่อยให้ผู้สนทนามีความอิสระในการพูดบ้าง โดยเพิ่มเวลาในการเสนอความคิดเห็น แล้วมาสรุปตอนท้ายเพื่อชี้นำไปในทางที่ดี หรือ ชี้ให้เห็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นจริง และสามารถเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นที่ได้นำเสนอในข้างต้นเป็นเสมือนภาพสะท้อนมุมมองของประชาชนที่เป็นผู้ชมรายการ ซึ่งผู้วิจัยก็หวังเพียงเพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรายการ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้นกับรายการมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นกับวิจารณญาณของเจ้าของรายการ และผู้ผลิตรายการเป็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับผิดชอบรายการ

1. ควรมีการปรับปรุงด้านรูปแบบรายการสนทนา 45 นาทีปัญหาบ้านเมือง ให้มีความเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของการจัดฉาก แสง สี และมุมกล้อง ซึ่งในบางประเด็นปัญหา อาจจะจัดรายการนอกสถานที่ เพื่อความไม่ซ้ำซากจำเจ เป็นการดึงดูดใจให้มีผู้ชมสนใจติดตามรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง มากขึ้นด้วย
2. ควรมีการปรับปรุงด้านเนื้อหาของรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง โดยเพิ่มการศึกษาหาข้อมูลในการอ้างอิง และตั้งคำถามให้เจาะลึกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในส่วนของประเด็นปัญหา ก็ควรหามุมมองอื่นๆ ในปัญหานั้นๆ ที่ไม่ซ้ำกับรายการสนทนา / อภิปรายอื่นที่ได้นำเสนอไปแล้วซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในข้อเท็จจริงของปัญหาให้กับผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง
3. ทางผู้ผลิตรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ควรเพิ่มโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ได้มีพัฒนาการด้านความรู้สึกร่วมคิด การแสดงออก และการรับรู้ข่าวสารที่เป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสะท้อนถึงคุณภาพทางความคิดของประชาชนในยุคสังคมข่าวสาร
4. ทางผู้ผลิตรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง ควรจะมีการติดตามผลการดำเนินงานในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ว่าได้รับการแก้ไขอย่างไรบ้าง เพื่อแสดงถึงความตั้งใจจริงของผู้ผลิตที่ต้องการจะมีส่วน ในการรับผิดชอบต่อปัญหาสังคมของบ้านเมือง
5. ควรมีการปรับปรุงด้านระยะเวลาการออกอากาศ โดยเพิ่มเวลาการออกอากาศมากขึ้นกว่าเดิมเป็น 60-90 นาที เพื่อที่จะได้เพิ่มเนื้อหาสาระของรายการให้เจาะลึกมากขึ้น และเป็น การเพิ่มโอกาสให้แขกรับเชิญ ได้เสนอความคิดเห็นมากยิ่งขึ้นด้วย

6. ทางผู้ผลิตรายการควรเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องและเข้าใจในปัญหานั้นๆ อย่างแท้จริงมาร่วมรายการ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในการยืนยัน อ้างอิงข้อมูลที่ชัดเจนให้แก่ผู้ชมรายการ

7. ผู้ดำเนินรายการควรจะศึกษาทำความเข้าใจกับประเด็นปัญหาที่จะนำเสนอมาก่อนล่วงหน้า โดยซักถามให้ตรงกับจุดประสงค์ที่คาดว่าจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ชมรายการ ถามคำถามใดๆ แล้วควรตามคำถามและไม่ควรด่วนสรุป หรือตัดบท หรือชี้คำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตนต้องการมากเกินไปเพื่อประโยชน์ในการซักถามแก่รับเชิญได้ตรงจุด ไม่หลงประเด็นและแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของผู้ดำเนินรายการ

8. ช่วงเวลาการออกอากาศ โดยประมาณ 21.15-22.00 น. ควรเลื่อนมาเป็นช่วง 22.00น. เป็นต้นไป ซึ่งจะไม่ต้องตรงกับละครทางสถานีโทรทัศน์อื่น เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมติดตามรายการตั้งแต่ต้นจนจบได้มากยิ่งขึ้น โดยไม่ชนสลับกับรายการอื่น แต่ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการก็ควรปรับปรุง การนำเสนอในด้านอื่นๆ ด้วย

9. ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้นว่า ในสัปดาห์ต่อไปจะมีการเผยแพร่รายการในประเด็นปัญหาใด ซึ่งจะมีส่วนช่วยทำให้ประชาชนให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะอาจจะตรงกับประเด็นที่ผู้ชมกำลังสนใจ และอาจจะบอกกล่าวให้ผู้อื่นได้ทราบด้วย โดยประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์ ก่อนวันออกอากาศจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม รวมทั้งสามารถย้าให้ผู้ชมที่สนใจคอยติดตามชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองในครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. ควรจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองโดยละเอียด เพื่อนำมาประกอบกันในการพิจารณาทั้งในการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้แม้ว่าจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการสนทนาปัญหาบ้านเมืองมาก่อนแล้วก็ตาม แต่งานวิจัยชิ้นนั้นเป็นการวิจัยรายการในรูปแบบค่า และผู้ผลิตรายการก็ไม่ใช่บริษัทเดียวกัน เพราะฉะนั้น ผลการวิเคราะห์มุมมองที่ได้ก็อาจจะแตกต่างกันด้วย

2. ควรมีการทำการวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในวงกว้างมากขึ้น โดยศึกษาประชากรกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะในต่างจังหวัด เพราะรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองได้แพร่ภาพไปทั่วประเทศ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ก็อาจจะแตกต่างกันระหว่างประชาชนในกรุงเทพมหานคร และประชาชนในเขตภูมิภาค รวมทั้งอาจจะได้ความคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนรายการ อันจะสนองความต้องการของผู้ชมได้มากยิ่งขึ้นด้วย

3. ควรมีการทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้ชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองว่ามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อรายการไปมากน้อยเพียงใด เพราะรายการนี้มีมานานกว่า 14 ปีและคาดว่าจะยังคงมีต่อไป เพราะฉะนั้น การสำรวจความคิดเห็นจะช่วยประเมินรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมืองได้ในอีกทางหนึ่ง

4. ควรมีการวิจัยในส่วนผู้ที่ไม่ชมรายการ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่เลือกชมรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง , พฤติกรรมในช่วงที่รายการออกอากาศ รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่จะช่วยดึงดูดให้มีการเปิดรับชมรายการได้ เพื่อช่วยในการวางแผนการผลิตรายการให้ตรงกับความต้องการของผู้ชม

5. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบรายการประเภทสนทนา/อภิปรายอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกับรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง เพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่าง ข้อดี ข้อเสียของรายการสนทนา 45 นาที ปัญหาบ้านเมือง และมีส่วนช่วยประเมินรายการได้ในอีกทางหนึ่ง